

Morten Lorentzen: Separatutstilling

Bjørn Strandenes

Kunsthuset Wendelboe, 17 Mai 2022

BERGEN OG BJØRN

En by som Bergen er selvfølgelig alltid blitt malt bilder av. Det mest kjente fra tidligere tider er Shopeussticket fra 1580 som nærmest er å betrakte som et bykart. Så vet vi vel ikke så mye før Dreier dukker opp med sine oversiktsbilder av steder i Bergen, gjerne med noen av datidens kjente personer vandrende forbi. Hans elev I.C.Dahl tok billedkunsten fra Bergen videre inn i romantikken. Tidlig i det 20 århundre husker vi vel best freskene til Axel Revold i Børsbygningen, og så ikke og for glemme Audun Hetlands satiriske kunst , særlig av bergenserne, en virksomhet som var så populær at det var vanlig at man sa: «Hvis ikkje du er grei no, så skal eg få Hetland te å tegne deg.» Byen har vært portrettert til alle tider. Men måten Bjørn gjør det på er vel ganske ny. Han tar byen inn i den impresjonistiske tradisjonen. Ikke en dag for tidlig, spør du meg.

Endelig har Bjørn oppdaget de bildene som har hengt foran nesetippen hans hele livet, men som har hengt der såpass tett på ham at han ikke oppdaget dem. Før nå.

Bergen i regn på navnløse oktoberdager hvor innflyttede østlendinger prøver å finne seg en psykiater mens begeistrede bergensere lurar på om det er ny nedbørsrekord. Hvor vannet står opp av kummene og paraplyene mer og mer ligner på gamle svenskeantenner og skamslåtte hjulvisper. Bergen på vinterdager hvor været plutselig skifter fra grått og vått, til hvitt. Bergen sett igjennom en bilvindusrute hvor vindusviskerne alt for lenge siden burde vært skiftet ut. Bergen i den mørke og fuktige hverdagsmorgenen, hvor bussen er sein i ruten og det er restefisk til middag. Bergen, som en koboltblå nordahimmel nettopp har hengt til tørk etter at en uendelighet av lavtrykk sørvestfra nok en gang hadde forsøkt på å drukne byen. Byen ligger der og speiler seg i sine egne sølepytter, mens lys siver ut fra alle kriker og kroker, som om den søkkvåte bygningsmassen prøver å dekke over lyset i sitt indre. For Bergen er ren, vakker og våt. Med andre ord: Uimotståelig.

Som så mange andre måtte Bjørn ut for å komme hjem. Det betyr at avstand gir presisjon og perspektiv. Det som hadde vært der bestandig, fikk han ikke øye på før han så det utenfra. Det mørke, det våte og gloen bak som ulmer som lava fra det bergenske underliv, om det nå er lov å uttrykke seg slik. Dette gyldne teateret bergenserne vandrer rundt i, som de forbanner, men lengter etter når det uteblir for lenge. Livet på et morildteppe av lys. Ingen steder feirer de at solen skinner som i Bergen. Som om den har tenkt å gjøre det for aller siste gang, og ingen steder er man mer lettet når regnet igjen siler ned og bringer dem trygt tilbake til dagene med sønnavind og vatn, kø på Danmarks plass, bybaner som kolliderer, fotballag som taper og kjedekollisjoner i Fløyfjellstunnellen.

Han velger seg ofte et fugleperspektiv, som om han er i slekt med bergentummlerten, en due som altså er faunaens svar på bergenseren, og som nødvendigvis alltid ser byen i fugleperspektiv. Jeg vet ikke om Bjørn er religiøs og tror på reinkarnasjon, men det går jo an å tenke seg at bergentummlerten er den reinkarnerte erkebergenser som etter å ha vandret igjennom gjennom smitt og smau hele livet livet og knapt vært utenfor Kvarven, til slutt går opp Stoltzkleiven som er vår versjon av Jakobsstigen, og ved Sandviksfløyen gjør en sjelevandring og blir omgjort til en bergentummlert. Akkurat som bergenserne har tummlerten en genetisk feil på lillehjernen som gjør at den farer opp, før den tumler ned igjen. Det vil si den surrer og virrer rundt omkring omtrent som en rekke bergensere jeg kjenner, men som jeg her ikke vil nevne navnet på av frykt for represalier. Skjønt for en bergenser er enhver omtale, god omtale og betydelig bedre enn ingen omtale i det hele tatt. Men stor kjærlighet har Bjørn malt den byen han selv er en del av DNA et til. Han ser den slik vi alle ser den, og kanskje også slik bergenseren ser seg selv: Ofte i hardt vær, men med et helt urealistisk håp om lysere tider og gladere dager. Før eller siden. Og ser man slik på det hele. Får man ofte rett.

Morten Lorentzen